

Asia: VN/2401/2026

Ehdotus kansallisiksi mediakasvatuslinjauksiksi

1. Johdanto

Mahdolliset kommentit ja huomiot johdannosta:

Laittaisın kappalejaon näiden seuraavien virkkeiden väliin, sillä asiakin vaihtuu seurauksista syiden luettelointiin.

"Median käyttötavat ovat myös muuttuneet: sosiaalisesta mediasta,

erityisesti kiinalaisomisteisesta TikTokista, on tullut nuorten seuratuin uutiskanava, ja toisaalta uutisten välttely on monikriisien aikana yhä tyypillisempää.

Koronapandemian vaikutukset, Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa sekä ilmastokriisi ovat vaikuttaneet paitsi lasten ja nuorten elämään, niin myös aikuisten

hyvinvointiin koko Euroopassa. "

Paitsi–myös-rakenteessa ei tarvita niin-sanaa kirjoitetussa muodossa: "--paitsi lasten ja nuorten elämään, niin myös--"

Selkeytystä: osallistumisen eriarvoistuminen ja kasautuminen > yhteiskunnallisen osallistumisen epätasainen jakautuminen ja luottamuksen väheneminen omiin vaikutusmahdollisuuksiin

Muuttaisin tätä virkettä hieman: "Muutokset sekä informaatio- ja mediaympäristössä että laajemmin yhteiskunnassa korostavat mediakasvatuksen ja kriittisen medialukutaidon tärkeyttä niin demokratian vahvistamiseksi kuin ihmisten hyvinvoinnin lisäämiseksi." > "Muutokset sekä informaatio- ja mediaympäristössä että laajemmin yhteiskunnassa ovat tehneet mediakasvatuksesta

ja kriittisestä medialukutaidosta yhä tärkeämpiä niin demokratian vahvistamiseksi kuin ihmisten hyvinvoinnin lisäämiseksi."

2. Mediakasvatuksen nykytila

Mahdolliset kommentit ja huomiot mediakasvatuksen nykytilasta:

2. kappale: Moninaisuus tarkoita, että mediakasvatus olisi kaikkialla monipuolista ja laadukasta.

3. kappale: Virolla on myös vahvaa mediakasvatusta ja sähköiset kansalaispalvelut. Pohjoismainen viitekehys lienee kuitenkin relevantimpi tässä yhteydessä.

6. kappale: Tähän pitää lisätä, että hankkeilla ei voi varmistaa mediakasvatuksen jatkuvuutta ja järjestelmällisyyttä valtakunnallisesti.

7. kappale: Lisäisin sanan "toisaalta" dialogin puutteen edelle.

Faktalaatikoissa osa virkkeistä päättyy pisteeseen ja osa ei. Toisen laatikon otsikossa on listamuotoilu.

3. Visio

Mahdolliset kommentit ja huomiot visiosta:

Visioon pitäisi vielä sisältyä se, että mediakasvatukselle pyritään luomaan rakenteet valtiolähtöisesti, jotta se todella toteutuu valtakunnallisesti.

4. Tavoitteet

Mahdolliset kommentit ja huomiot tavoitteista:

"Osaamisen kehittämistä" sujuvampi ilmaisu olisi "jatkuva oppiminen" tai "elinikäinen oppiminen".

Toimijuutta ja hyvinvointia vahvistava medialukutaito syntyy ammattilaisten kattavan mediakasvatusosaamisen ja kansalaisten oman ja yhteisen oppimisen seurauksena. > Miten omaa oppimista motivoidaan ja kehitystä seurataan? Tähän lisää linjausta siitä, miten opitaan ja otetaan vastuuta oppimisesta.

5. Toimenpiteet

Mahdolliset kommentit ja huomiot toimenpiteistä:

3. kappale: Vaikutetaan mediakasvatuksella syrjäytymisen estämiseen. > Sujuvammin: Estetään mediakasvatuksella syrjäytymistä.

Mediakasvatus perustuu tutkimustietoon > Muissa otsikoissa on passivimuotoinen verbi, tähän siis sellainen myös, jotta linja pysyy.

Muuten ei huomautettavaa, paitsi että todella hyviä toimenpide-ehdotuksia!

6. Toimeenpano ja seuranta

Mahdolliset kommentit ja huomiot toimeenpanosta ja seurannasta:

4. kappale: Lisäisin kohtaan "toimeenpanon ja seurannan välineenä" vielä "sekä niistä viestimisen" > "toimeenpanon ja seurannan sekä niistä viestimisen välineenä"

Yleisradion rooliin toivoisin myös lisäystä yleishyödyllisistä tietoisuista iäkkäille kansalaisille, jotka eivät käytä nettiä. Jos ja kun mediakasvatusverkostoja kehitetään ja digitukea on saatavilla, Ylen kautta voisi tiedottaa vasta alkeita aloittelevilla, mistä ja miten.

Toimeenpanon seurannasta voisi tiedottaa Kuvien ylläpitämällä Medialukutaito Suomessa -sivustolla.

7. Liitteet

Mahdolliset kommentit ja huomiot liitteistä:

-

8. Yleiset kommentit linjausluonnoksesta

Yleiset kommentit kokonaisuudesta:

Todella hyvä kokonaisuus.

9. Muita mahdollisia terveisiä valmistelijoille

Muita mahdollisia terveisiä:

-

Hietikko Hanna
Vaasan yliopisto - Viestintätieteen tiedekunta